

2023 ОНЫ 06 ДУГААР САРЫН 23-НЫ ӨДӨР, БААСАН ГАРАГ

ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛ

НЭГДСЭН ХУРАЛДААН

ХУРАЛДААН ЗОХИОН БАЙГУУЛАХ ХЭЛТЭС

Та хуралдааны тэмдэглэлийн цахим хувьтай дараах
QR кодыг уншуулан танилцах боломжтой.

НЭГДСЭН ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛИЙН АГУУЛГА
2023 оны 06 дугаар сарын 23-ны өдөр, Баасан гараг

<i>Хуралдааны тэмдэглэлийн агуулга</i>	<i>1</i>
<i>Хуралдааны товч тэмдэглэл:</i>	<i>2-48</i>
<i>Хуралдааны дэлгэрэнгүй тэмдэглэл:</i>	<i>49-142</i>
<hr/>	
<i>1. “Авлигатай тэмцэх үндэсний хөтөлбөр батлах тухай” Улсын Их Хурлын тогтоолын төсөл /Засгийн газар 2023.06.16-ны өдөр өргөн мэдүүлсэн, хэлэлцэх эсэх/</i>	<i>50 -65</i>
<i>2. Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүд /Засгийн газар 2023.01.09-ны өдөр өргөн мэдүүлсэн, анхны хэлэлцүүлэг/</i>	<i>65-102</i>
<i>3. Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл /Засгийн газар 2021.06.24-ний өдөр өргөн мэдүүлсэн, анхны хэлэлцүүлэг, үргэлжлэл/</i>	<i>102-113</i>
<i>4. Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүд /Засгийн газар 2023.01.09-ний өдөр өргөн мэдүүлсэн, анхны хэлэлцүүлэг/</i>	<i>113-122</i>
<i>5. Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүд /Засгийн газар 2021.10.15-ны өдөр өргөн мэдүүлсэн, анхны хэлэлцүүлэг/</i>	<i>122-131</i>
<i>6. Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмж, төлбөрийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүд /Засгийн газар 2021.10.15-ны өдөр өргөн мэдүүлсэн, анхны хэлэлцүүлэг/</i>	<i>131-137</i>
<i>7. Хувийн нэмэлт тэтгэврийн тухай хуулийн төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүд /Засгийн газар 2021.10.15-ний өдөр өргөн мэдүүлсэн, анхны хэлэлцүүлэг, үргэлжилнэ/</i>	<i>137-140</i>
<i>8. Баталсан хууль, тогтоолын эцсийн найруулгыг сонсох</i>	<i>140-141</i>

ХУРАЛДААНЫ ТОВЧ ТЭМДЭГЛЭЛ

Дөрөв.Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүд /Засгийн газар 2023.01.09-ний өдөр өргөн мэдүүлсэн, анхны хэлэлцүүлэг/

Хэлэлцэж буй асуудалтай холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүн, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд Х.Булгантуяа, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч, Бодлого, төлөвлөлтийн газрын дарга А.Хишигбаяр, мөн яамны Нийгмийн даатгалын бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газрын дарга Б.Батжаргал, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч, Бодлогын хэрэгжилт, судалгааны газрын дарга Ц.Ганцэцэг, Хууль, эрх зүйн хэлтсийн дарга Д.Ренчиндорж, Бодлого, төлөвлөлтийн газрын ахлах шинжээч Б.Гэрэлсайхан, Төв аймгийн Нийгмийн даатгалын хэлтсийн дарга С.Орхон, Судлаач, зөвлөх Г.Ганчимэг, Ц.Дашдондог нар оролцов.

Хуралдаанд Улсын Их Хурлын Тамгын газрын Хууль, эрх зүйн газрын дарга Н.Мягмар, мөн газрын Зөвлөхүүдийн албаны зөвлөх Бад.Баярмаа, М.Отгон, Байнгын хорооны асуудал хариуцсан хэлтсийн дарга Д.Энхбат, Нийгмийн бодлогын байнгын хороо хариуцсан ахлах зөвлөх Б.Цогзолбаяр, мөн газрын референт Г.Нямсүрэн нар байлцав.

Төслийг анхны хэлэлцүүлэгт бэлтгэсэн талаарх Нийгмийн бодлогын байнгын хорооноос гаргасан санал, дүгнэлтийг Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Жаргалмаа танилцуулав.

Байнгын хорооны санал, дүгнэлттэй холбогдуулан Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Пүрэвдорж, С.Ганбаатар, Х.Ганхуяг нарын тавьсан асуултад Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Төрийн нарийн бичгийн даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч, Бодлого, төлөвлөлтийн газрын дарга А.Хишигбаяр, Нийгмийн даатгалын ерөнхий газрын

даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч, Бодлогын хэрэгжилт, судалгааны газрын дарга Ц.Ганцэцэг нар хариулж, тайлбар хийв.

Уг асуудлын санал хураалтыг 16 цаг 29 минутад түр хойшлуулав.

Б.Жаргалмаа: Улсын Их Хурлын дарга, эрхэм гишүүд ээ,

Монгол Улсын Засгийн газраас 2023 оны 1 дүгээр сарын 9-ний өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүдийн хэлэлцэх эсэх асуудлыг Улсын Их Хурал 2023 оны 1 дүгээр сарын 12-ны өдрийн чуулганы нэгдсэн хуралдаанаараа хэлэлцэн шийдвэрлэж, анхны хэлэлцүүлэгт бэлтгүүлэхээр Нийгмийн бодлогын байнгын хороонд шилжүүлсэн билээ.

Нийгмийн бодлогын байнгын хороо 2023 оны 6 дугаар сарын 20-ны өдрийн хуралдаанаараа Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүдийн анхны хэлэлцүүлгийг Монгол Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдааны дэгийн тухай хуулийн 39 дүгээр зүйлийн 39.10 дахь хэсэгт заасны дагуу зүйл бүрээр хэлэлцлээ.

Байнгын хорооны хуралдаанаар хуулийн төсөлтэй холбогдуулан ажлын хэсгээс гаргасан саналуудыг нэг бүрчлэн хэлэлцэж, дараах санал, дүгнэлтийг нэгдсэн хуралдаанд танилцуулж байна.

ХУРАЛДААНЫ ДЭЛГЭРЭНГҮЙ ТЭМДЭГЛЭЛ

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүдийн анхны хэлэлцүүлгийг явуулна.

Төслийн анхны хэлэлцүүлгийг явуулсан талаарх Нийгмийн бодлогын байнгын хорооны санал, дүгнэлтийг Улсын Их Хурлын гишүүн Бадарчийн Жаргалмаа танилцуулна. Индэрт урьж байна.

Үүнд:

1 дүгээрт хөдөлмөрийн хүнд нөхцөлөөр тэтгэвэрт гарч байгаа даатгуулагчийн нөхцөлийг хэвээр үлдээхээр, хөдөлмөрийн хорттой халуун нөхцөл болон газрын доор ажиллаж байгаа даатгуулагчийн тэтгэвэрт гарах насыг нэмэгдүүлэхгүй байхаар,

2 дугаарт 2018 оноос дараалсан 6 болон 7 жилийн цалин хөлс түүнтэй адилтгах орлогоос тэтгэвэр бодуулсан тэтгэвэр авагчийн тэтгэврийг хууль хэрэгжиж эхлэхтэй холбогдуулан 1 удаа шинэчлэн тогтоохоор,

3 дугаарт тэтгэврийн тогтолцоо гэсэн бүлгийг тэтгэврийн төрөл болгон өөрчлөн найрууллаа.

Байнгын хорооны хуралдаанаар хуулийн төслийг хэлэлцэх үеэр Улсын Их Хурлын гишүүн Чинзориг хуулийн төсөл нь Улсын Их Хурлаас баталсан тэтгэврийн талаар төрөөс баримтлах бодлогын баримт бичигтэй нийцэж байгаа эсэх талаар, төсөл батлагдсанаар улсын төсвийн ачаалал болон нийгмийн даатгалын сангийн зардал хэрхэн нэмэгдэх талаар, нас барсан тэтгэвэр авагчийн нөхөр эсвэл эхнэрийн тэтгэврийг 20 хувиар нэмэгдүүлэхэд шаардагдах санхүүжилтийн талаар, мөн 10 ба түүнээс дээш жил хамтран амьдарсан гэсэн шалгуурыг хэрхэн тооцож гаргасан талаар, Улсын Их Хурлын гишүүн Саранчимэг хуулийн төсөлд малчдын Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн 50 хувийг төр хариуцсанаар улсын төсөвт үүсэх ачааллын талаар болон малчдад зориулсан бусад тусгай зориулалтын талаар, хүнд нөхцөлд ажилладаг уурын зуухны галч нарыг нөхцөлөөр тэтгэвэр тогтоолгох боломжийн талаар асуулт асууж, хариулт авлаа.

Улсын Их Хурлын гишүүн Мөнх-Оргилоос хуулийн төсөлтэй хамт өргөн мэдүүлсэн Прокурорын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төсөл, Монгол Улсын шүүхийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг буцаах зарчмын зөрүүтэй саналыг гаргасныг Байнгын хорооны хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх дэмжсэн бөгөөд Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслийг буцаах зарчмын зөрүүтэй саналыг Байнгын хорооны хуралд оролцсон гишүүдийн олонх нь дэмжээгүй болно.

Мөн Улсын Их Хурлын гишүүн Чинзоригоос хуулийн төслийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1.2 дахь заалттай

холбогдуулан нас барсан тэтгэвэр авагчийн 10 ба түүнээс дээш жил хамтран амьдарсан нөхөр эсвэл эхнэрийн тэтгэврийг 20 хувиар нэмэгдүүлж олгоно гэсний 10 жил гэсэн шалгуурыг нэмэгдүүлэх талаар гаргасан зарчмын зөрүүтэй 1 саналыг Байнгын хорооны хуралдаанд оролцсон гишүүдийн олонх нь дэмжээгүй болно.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүдийн анхны хэлэлцүүлгийг явуулсан талаарх Байнгын хорооны санал, дүгнэлт, зарчмын зөрүүтэй саналын томьёоллыг та бүхэндээ хүргүүлсэн болно.

Улсын Их Хурлын эрхэм гишүүд ээ,

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр тэтгэмжийн тухай хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай, Тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн нэрийн дансны тухай хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр тэтгэмжийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Нийгмийн халамжийн сангаас олгох тэтгэвэр тэтгэмжийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Хуулийн зүйл заалт хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулиудыг хэрэглэх журмын тухай хуульд хүчингүй болсонд тооцох тухай, Монгол Улсын Үндсэн хуулийн цэцийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Статистикийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Цэргийн албан хаагчийн тэтгэвэр тэтгэмжийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Прокурорын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Төрийн албаны тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Төрийн аудитын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Монгол Улсын Шүүхийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай,

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд нэмэлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай, Иргэний тэтгэвэр барьцаалсан зээлийн төлбөрийг төрөөс нэг удаа төлөх тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Цэргийн алба хаагчийн тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай хуулийг дагаж мөрдөх журмын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Гүйцэтгэх ажлын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Төрийн хянан шалгалтын тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Эрүүл мэндийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Өршөөл үзүүлэх тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай, Нийгмийн халамжийн тухай хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах тухай, Алдар цолтон ахмад настанд төрөөс нэмэгдэл, хөнгөлөлт олгох тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай хуулийн төслүүдийн анхны хэлэлцүүлгийг явуулсан талаарх Нийгмийн бодлогын байнгын хорооны санал, дүгнэлт, зарчмын зөрүүтэй саналын томъёоллыг хэлэлцэн шийдвэрлэж өгөхийг та бүхнээсээ хүсье.

Анхаарал хандуулсанд баярлалаа.

Г.Занданшатар: Ажлын хэсэг Хүрэлбаатарын Булгантуяа Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайд, Амарсайханы Хишигбаяр Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Төрийн нарийн өмчийн даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч, Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны Бодлого төлөвлөлтийн газрын дарга. Ингээд энэ протокол тэмдэглэх нь өглөө Нийгмийн даатгалын ерөнхий хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл болон хамт өргөн мэдүүлсэн хуулийн төслүүдийн ажлын хэсэг, ажил, овог нэр, албан тушаал адилхан. Дараагийн хуулиуд дээр ч гэсэн бас яг энэ ажлын хэсэг нэр овог нь адилхан учраас дахин танилцуулахгүй протоколд тэмдэглэж үлдээлээ.

Байнгын хорооны санал, дүгнэлттэй холбогдуулж асуулт асуух Улсын Их Хурлын гишүүн байна уу. Алга байна. Бөхчулууны Пүрэвдорж гишүүн, Сайнхүүгийн Ганбаатар, Хассуурийн Ганхуяг 3-аар тасаллаа. Пүрэвдорж гишүүнийг анхааруулгатай байгаа дээрээс

Б.Пүрэвдорж: 3 жилийн тэмцлийн үр дүн дээр ямар ч байсан Олон улсын валютын сангийн хөтөлбөрийн дагуу Монгол улсын Засгийн газар үүрэг авч, хэд хэдэн үүрэг авч энэ хөтөлбөртөө өөрчлөлт оруулсан. Засгийн газрын хөтөлбөрт өөрчлөлт оруулсан. Тэгээд үүний дагуу 2018 онд Олон улсын валютын сан гараад явсан. Олон хөтөлбөрөөсөө татгалзсан. Тэгээд ганцхан хөтөлбөрийг нь тэр чигээр нь аваад үлдсэн нь бол 5 жилээр цалингийн дунджаар тэтгэвэр тогтоодог байсан бол тэрийг 10 жил болгох энэ хөтөлбөр үлдчихсэн байсан юм. Тэгээд 3 жил тэмцсэний үр дүнд энэ тэмцэл маань үр дүнд хүрч, 2 удаа ахмадууд маань жагсаал хийж, 60 гаруй удаа Улсын Их Хурлын индэр дээрээс үг хэлсний үр дүнд энэ 7 жилийг 5 жил болгож, Нийгмийн даатгалын багц хуульд тусгаж оруулж ирж байна.

Тэгэхээр өнөөдрийн байдлаар бол жишээ нь дунджаар 1 сая орчим төгрөгийн цалинтай гэж үзэхэд 250 мянган төгрөгийн Нийгмийн даатгалын шимтгэлийг төлж байгаа. Тэгээд 10 жилийн дараа тэтгэвэрт гарахаар нөгөөдөх нь бүр 25 мянга, бүр багасаад 10 мянган төгрөгтэй тэнцэх хэмжээний л ийм хани уналтыг эдийн засгийг буруу удирдсаны үр дүнд энэ улс орон бий болгож байгаа юм. Аль аль нь 2 том нам хоёулаа л энэ улс орныг бас ийм хани уналттай удирдана гэдэг бол аль алиных нь л алдаа байгаа. Тэгээд энэ алдааг өнөөдөр ингээд засаад, дээрээс нь 7 жил, 10 жил 1 газар тогтвортой ажиллана гэдэг бол маш цөөхөн. Суманд бол сургуулийн багш, эмнэлгийн эмч 2 л энэ шалгуурыг хангадаг. Бусад хүмүүс нь

засаг солигдох дээр л бүгдээрээ халагддаг, өөрчлөгддөг. Жишээ нь сургуулийн багш 3 сарын хугацаанд цалингүй чөлөө аваад, Солонгост ажиллачхаад буцаж ирээд тэр нь сүүлийн 7 жил дотор орчихсон байж байхад л тэтгэвэр 30-аад мянган төгрөгөөр доошоо уначхаж байгаа шүү дээ. Тэгэхээр ажилгүй байсан хүмүүс ямар их хохирол учруулах нь энэ 7 жилээс тодорхой харагдаж байгаа юм.

Тийм учраас энэ 5 жил болгох бол шударга ёсны асуудал. Манайх Европын орнууд биш. Европын орнууд чинь 4 ажил хийж байгаа хүнд 10-аад тэтгэвэр авагч ноогддог бол манайх 10 ажил хийж байгаа хүнд ойролцоогоор 4 тэтгэвэр авагч ноогдож байгаа. Тэгээд энэ тохиолдолд бол манай энэ Нийгмийн даатгалын сан бол чөлөөтэй асуудлаа шийдэх ийм 5 жилээр тооцоо явахад бүрэн боломжтой ийм сан байгаа. Харамсалтай нь энэ санг сүүлийн 7 жилийн хугацаанд арвижуулах тэр ажлыг ерөөсөө хийсэнгүй.

Өөрөөр хэлбэл нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдлийг арилжааны банкнууд дээр байрлуулдаг байсан. Тэрийгээ больсон. Төрийн сан дээр аваачаад ямар ч хүүгүй байршуулдаг болсон. Үүний эсрэг би жишээ нь 7 жилийг 5 жил болгоход санхүүгийн эх үүсвэрийг нь би бас олоод ирж байгаа юм л даа. Олж ирэх тогтоолын төслийг өргөн барьсан.

Өөрөөр хэлбэл Нийгмийн даатгалын сангийн чөлөөт үлдэгдлийг Монгол банкны үнэт цаасан дээр байршуулчихъя. Тэгэх юм бол жилдээ ойролцоогоор 40-өөд тэрбум төгрөг хуримтлаад тэрнээсээ энэ 7-5 жил болох тэр зардлыг нь нөхөөд өгчихье л гэж байгаа юм.

Өөрөөр хэлбэл аливаа нэгэн өөрчлөлт хийж болно. Тэрний эх үүсвэрийг нь олох тэр ажлуудыг нь бас Их Хурлын гишүүд хамтдаа хийх ёстой

байхгүй юу. Тийм учраас энэ 7 жилийг 5 жил болгож байгаа./минут дуусав/

Г.Занданшатар: Асуулт биш үг байна. Гэхдээ дахин тэмдэглэж хэлэхэд байна шүү дээ. Нийгмийн даатгал тэтгэвэр дээр итгэлцүүрийг л зөв тогтоох асуудал хамгийн чухал болохоос биш 5, 7 байх нь чухал биш. 5 жил болсноороо харин ч өндөр тэтгэвэртэй улсуудад л тэтгэврийн нэмэгдэл илүү болж, яг жирийн тэтгэвэр авч байгаад нийт масс, нийт олонход бол энэ бага нөлөөлж байгаа. Нийгмийн даатгалын сангийн хуваарилалтын /солидарность/ буюу эв санааны нэгдлийн зарчим алдагдаж байгаа л ийм өөрчлөлт болох вий гэдэг ийм эрсдэлтэй байгааг бас мэргэжлийн хүмүүс анхааран судална биз дээ.

Ер нь бол өндөр тэтгэвэр авагчид илүү хувиар нэмэгдэнэ. Яг итгэлцүүрийн зарчмаар явбал бүх хүнд нэмэгдэнэ. Энийг бол манай Сайнхүүгийн Ганбаатар гишүүн бол агуард суурь, зарчим, тооцооллыг нь бас аягүй зөв харж хэлээд байгаа байхгүй юу. Яг мэргэжлийн хүний үүднээс. Хэрэглээд ирэхээрээ энэ тэгээд л их л асуудалтай болоод л ийм асуудал гарсан юм байна лээ. Сайнхүүгийн Ганбаатар гишүүн.

С.Ганбаатар: Энэ нийгмийн даатгалын хууль бол ер нь тэгээд л хамгийн том гол 2 хуулийн л нэг шүү дээ. Ажлын байр, тэтгэвэр 2 л ер нь хүний амьдралд хамгийн чухал. Тэгээд ажлын хэсэг дээр байсан, ажлын хэсэг дээр тавьж байсан саналаа нэг тодруулаад асуучихъя. Надад хариу ирээгүй учраас. Энэ 5.1-д даатгуулагчийн хөдөлмөрийн чадвар түр алдсан хугацааны ажлын эхний 5 өдрийн хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмжийг ажил олгогчоос, 6 дахь өдрөөс эхлэн хөдөлмөрийн чадвар нь сэргээгдэх эс үгүй бол хөдөлмөрийн чадвар алдсаны тэтгэвэр авах эрх үүсэх хугацааны тэтгэмжийг сангаас өгнө гэж байгаа. Энэ санд бол яг ажил олгогч, ажилчин 2 яг адилхан яг хариуцлагаа

үүрээд өгч байгаа. Эхний 5 өдөр яагаад энэ ажил олгогчийг торгож байгаа юм бэ. Ялангуяа энийг бол манай Лхагважав Худалдаа Аж үйлдвэрийн танхимын дарга байсан Лхагважав их ярьдаг юм. Энэ тал дээр та нар нэг ажил олгогч нарт зориулаад та нар эхний 5 өдрийг тэр даатгуулагчийн 5 өдрийг төлөх ёстой юм гэдгийн шалтгааныг надад хэлээд өгөөч ээ 5.1.

Дараагийн нэг миний нэг асуулт байна. 8.2, 8.3 дээр Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухайн хуульд заасан тэтгэвэр авч байсан иргэн нас барсан бол түүний гэр бүлийн гишүүнд тэтгэмж олгоно. Энэ журмыг нь бол 8.3-д нь Нийгмийн даатгалын үндэсний зөвлөл батална гэж байгаа. Энийг бол ажлын хэсэг дээр бид бүгдээрээ л дэмжээд гаргаад ирсэн. Хэзээнээс вэ гэдгийг нь өнөөдөр ард иргэдэд тодруулаад өгвөл их сайн байна. Хэзээнээс. Хууль хэрэгжсэн өдрөөсөө эхлээд өгөөд эхэлнэ биз дээ л гэж зарим хүмүүс ихэнх нь ойлгож байгаа. Та нар мэргэжлийн түвшинд энийг тодруулж өгөөч ээ.

3 дугаар асуулт ажлын хэсэг дээр ажиллаад л байх тусам л тэгээд л бэрхшээлүүд ингээд харагдах юм. 16.1-д даатгуулагчийн үндэслэлгүй буюу илүү авсан тэтгэмжийг даатгалын улсын байцаагчийн эс үгүй бол мэргэжлийн хяналтын улсын байцаагчийн тогтоосон бол илүү авсан даатгуулагчаар буцаан төлүүлэх буюу олгочихсон үндсэн тэтгэмжээ суутгана гэж байгаа юм. Мэргэжлийн хяналтын байгууллага байхгүй болчихсон байгаа. Тэгээд яг энийг ямар утгаар ойлгох вэ гэдгээ нэг тодруулж өгвөл хаа хаанаа энэ хууль хэрэгжихэд хялбар болов уу гэдэг ийм 3 асуулт асууя.

Г.Занданшатар: Ажлын хэсэг 81.

Ц.Ганцэцэг: Ганбаатар гишүүний асуултад хариулъя. Эхнийх нь тэр хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны

тэтгэмжийг ажил олгогчоос эхний 5 өдрийн тэтгэмжийг олгоод явж байгаа. Энэ дээр хуулиар зохицуулах боломж байхгүй юу гэж байна. Ер нь бол тэтгэмжийн даатгалын сангийн зардал сүүлийн жилүүдэд бас нэлээн өсөж байгаа. Хөдөлмөрийн чадвар түр алдсаны тэтгэмжийг жилдээ 80 орчим мянган хүн авч байгаа. Эхний 5 сарын байдлаар 61 мянган хүн аваад явж байна. Ажил олгогчийн энэ 6 хоногт ноогдох тэтгэмжийг тэтгэмжийн даатгалын сангаас өгвөл тэтгэмжийн даатгалын сан маань энийг хариуцах боломжгүй байгаа. Өөрөөр хэлэх юм бол орлого нь зарлагаа хаахгүй ийм нөхцөл байдал үүсэж байгаа. Энэ анхнаасаа хуулийн үзэл баримтлал бол бас аж ахуйн нэгж, байгууллагуудаас ажиллагсдынхаа эрүүл таатай орчин, ажлын нөхцөлийг сайжруулах, энэ дээр бас анхаарах энэ хариуцлагын үүднээс ажил олгогчдын эхний 5 өдрийн тэтгэмжийг олгох ийм зохицуулалт тухайн үедээ орж байсан. Энэ асуудал энэ хэвээрээ өнөөдрийн хуулийн төсөлд бол явж байгаа.

2 дахь асуудлын хувьд тэр тэтгэвэр тогтоолгоод ажиллаж байгаа. 2008 оноос эхлээд хуулийн энэ зохицуулалт хэрэгжээд эхэлсэн. Ахмад настнууд, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд өнөөдөр тэтгэврээ тогтоолгогчоод ажиллаж байгаа тохиолдолд тухайн ажилласан нийт 12 сар нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн хугацааг нь 1,5 хувиар тооцоод авч байгаа тэтгэврийг нь нэмэгдүүлээд явж байгаа. Нийгмийн даатгалын сангийн мэдээллээр бол 30 орчим мянган ахмадууд, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд энэ хуулийн үйлчлэлээр энэ үйлчлэлийг аваад явж байна. Энэ дотроо 15 орчим мянга нь бас хөгжлийн бэрхшээлтэй хүмүүс байдаг. Зүгээр нэг нийгмийн даатгалын байгууллагын үйл ажиллагаа бас харьцангуй цахимжаад явж байна. Бид нар нийт үйлчилгээнийхээ 80 орчим хувийг цахим хэлбэрт шилжүүлээд, мэдээллийн сандаа тулгуурлаад энэ тэтгэврийн өөрчлөлт, тэтгэврийг нэмэх,

тэтгэмжийг олгох, өргөдөл авах энэ бүх процесс бол үндсэндээ цахимжсан. Тэгэхээр бас гишүүний хэлж байгаа тэр заавал өргөдөл авах уу, үгүй юу гэдэг дээр бас ярилцаж болно. Зүгээр хүнээс яагаад өргөдөл хүсэлт авах гээд байгаа вэ гэхээр тэр хүн маань хөдөлмөрийн чадвараа алдсан, сэргээгдсэн байна уу, нас барсан байна уу, хэзээ ажлаасаа халагдсан гэдгээ өөрөө тэр мэдээллээ бас өгөх үүрэгтэй учраас ямар нэг байдлаар энэ хүсэлтийг нь аваад байгаа юм. Тэгээд өөрчлөгдсөн тэтгэврийг нь хуулиар зохицуулаад, хэрвээ тухайн сарын 15-аас өмнө өргөдлөө өгсөн бол энэ сарынх нь 1-ээс, 15-аас хойш гэсэн бол дараа сарын 1-ээс өөрчлөгдсөн тэтгэврийг нь олгоё гэдэг энэ хуулийн зохицуулалтаар ингээд явж байна.

Оршуулгын тэтгэмжийн хувьд бол бид нар бас нэр томъёог нь нэлээн өөрчилсөн. Даатгуулагчид өөрт нь бол олгодоггүй ийм тэтгэмж ар гэрт нь олгож байгаа. Тийм учраас ерөнхийдөө бүх хуульдаа энэ тэтгэмжийн даатгалын сангаас олгож байгаа үйлдвэрлэлийн осол мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний даатгалын сангаас олгож байгаа оршуулгын тэтгэмжийн нэр томъёог нас барсан даатгуулагчийн гэр бүлийн гишүүнд олгох тэтгэмж гэж ингэж нэрлэсэн байгаа. Тэгээд энэ хуулийн бүх агуулгаар бол энэ нэр томъёо өөрчлөгдөөд энэ төсөлд орсон байгаа.

Г.Занданишатар: 81.

Ц.Ганцэцэг: Салбарын хяналт яамдад ирсэнтэй холбоотой мэргэжлийн хяналтын байгууллага байх үед энэ сүүлийн 2 хууль Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэмжийн тухай хууль, Нийгмийн даатгалын сангаас олгох үйлдвэрлэлийн осол мэргэжлээс шалтгаалсан өвчний тэтгэвэр, тэтгэмжийн хууль өргөн баригдаад, нөгөө буцааж татагдаагүй ийм хууль учраас салбарын хяналт өөрчлөгдсөнтэй холбоотойгоор бид нар энэ нэр томъёог бол өөрчлөөд төсөл дээрээ бол тусгасан

байгаа. Энэ зарчмын зөрүүтэй саналын томъёоллоор орж ирнэ.

Г.Занданишатар: Хассуурийн Ганхуяг гишүүн асуулт асууна.

Х.Ганхуяг: Энэ өдрийн мэндийг хүргэе ээ. Надаа нэг асуулт, тэгээд 1 санал байна. Энэ тэтгэврийн нөөц санг бүрдүүлэхдээ Ирээдүй өв сангаас болон Улсын төсвөөс гэж орсон харагдаад байна л даа. Тэгээд ирээдүй өв сан гэдэг чинь өөрөө хуультай 2030 он хүртэл тэндээс чинь мөнгө зарлагдахгүй байхаар хуульчлагдсан байгаа шүү дээ. Тэгээд эндээс яах гэж байгаа юм мөнгийг нь авч, энэ тэтгэврийн сан руугаа нөхөж оруулдаг болгох гээд байна уу. Ямар учиртай юм энэ дээр тайлбар авчихмаар байна.

2 дугаарт энэ малчин, туслах малчин даатгуулах буюу 50 хувийг нь улсын төсвөөс төлнө гэхчхэн нэг ийм заалт яваад байгаа юм. Тэгээд яана гэсэн үг юм бэ. Энэ хувиараа бизнес, аж ахуй эрхлээд явж байгаа хүний тэтгэврийг нь 50 хувийг нь төсвөөс төлөөд байдаг байх юм уу. Тэгээд тариаланчийг яах юм. Одоо эсвэл ТҮЦ ажиллуулж байгаа жижиг, дунд үйлдвэр эрхлэгчийг яах юм. Энэ чинь зүгээр л сайн дураараа нийгмийн даатгалыг төлдөг л иргэн. Тэгж ойлгож байна шүү дээ. Эсвэл тусдаа энэ анги бий болгоод байгаа юм уу. Малчин гэдэг маань бол өнөөдрийн юунаас харахад бол малчин чинь бол дундаж ангид орчихоод байгаа шүү дээ. Ер нь бол. Тэгээд энэ дээр бол би энд яг яагаад энийг оруулсан гэдгийг нь асуучихмаар байна. Эсвэл энийг буцаагаад татмаар байна. Энэ чинь бол шударга бус шүү дээ. Тэгээд нийгмийн даатгалын сан, Тэтгэврийн сан гэдэг чинь бол тэр иргэдийн төлсөн нийгмийн даатгалаас бүрддэг сан болохоос биш, тэгээд хэн нэгний өмнөөс ингээд нийгмийн даатгал нь төлөөд яваад байдаг хуримтлал үүсгэдэг сан бол биш шүү дээ энэ чинь.

Г.Занданишатар: Ажлын хэсэг. Хэн хариулах уу. Хишигбаяр 83. Төрийн нарийн бичгийн дарга.

А.Хишигбаяр: Ганхуяг гишүүний асуултад хариулъя. Тэтгэврийн даатгалын тогтолцоог хуваарилалтын хуваарилалтын тогтолцооноос хуримтлалын тогтолцоо руу буюу хагас хуримтлалын тогтолцоо руу шилжүүлэхийн тулд бол хэд хэдэн арга хэмжээ авна гэдэг байдлаар бол хуулийн төсөл томъёолсон байгаа. Нэгд өнөөдрийн шимтгэл төлж байгаа даатгуулагчийн тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийн 2 хувийг бол бид нар цаашидаа бэлэн мөнгө болгоод хадгалаад, хөрөнгө оруулаад ингээд явна.

Мөн өнөөдрийн нэрийн дансны үлдэгдэл буюу 1,4 сая хүний нэрийн дансны үлдэгдэл хийсвэрээр бол бүртгэгдсэн байна. Энэ бол өнөөдрийн байдлаар 27 их наяд бүртгэгдсэн байна. Энэ 27 их наядыг бас тодорхой хэмжээгээр бид нар мөнгөжүүлж явах нь зүйтэй гэдэг байдлаар хуулийн төсөлдөө бол оруулж ирсэн. Ингэхээр бол 2 арга замаар бол мөнгөжүүлнэ гэж үзсэн байгаа.

1-д Ирээдүйн өв сангийн тухай хуульд 2030 оноос Засгийн газар руу бас тодорхой хэмжээний зардал гаргана. Тэгэхээр 2030 оноос хойш энэ зардлаас бол тодорхой хэмжээгээр нэрийн дансны хийсвэр бичилтийг мөнгөжүүлнэ.

2-т. Засгийн газар тухайн үед бас тодорхой хэмжээгээр боломжоороо бас нэрийн дансны мөнгийг бас мөнгөжүүлээд явах нь зүйтэй гэдэг байдлаар бол хуулийн төсөлд тодорхойлсон байгаа. Энэ Ирээдүй өв сангийн хуулийн 2030 оноос хэрэгжинэ гэдгийг бол энэ хуулийн төслийн 46.2 дээр бол бид нар хэрэгжүүлэх хугацааг нь тусгаад өгчихсөн байгаа. Тусгай. Тэр нь бол 2030 оноос эхэлнэ гээд тодорхой тусгаад явчихсан байгаа.

2 дахь асуудал бол малчдын асуудал байгаа. Өнөөдөр бас энэ нийгмийн даатгалын багц хуулийг боловсруулахдаа бид нар тэтгэврийн шинэчлэлийн талаар баримтлах бодлого буюу 2030 он хүртэл баримтлах бодлого гэдэг дээр үндэслэж байгаа. Энэ бодлогын тухайд бол малчдыг бол тусгай хөтөлбөр хэрэгжүүлж, нийгмийн даатгалд хамруулна. Ер нь бол албан журам байна гэдэг агуулгаар бол бодлого дээр бол тусгагдсан байгаа. Өнөөдөр бол Нийгмийн даатгалын шимтгэлийг малчдаас шууд албан журам болгоод ингээд явахад бас цаг хугацааны хувьд бас боломжгүй байна гэж харж байгаа. Яагаад гэвэл малчдын Нийгмийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлүүлэх, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдийн шимтгэлийг нөхөн төлүүлэх хууль 2020, 2021 онд хэрэгжүүлсэн. Энэ дээр малчид маань ерөөсөө 30 мянган малчин л нөхөн төлсөн. Тэгээд дандаа тэтгэвэр нь ойртсон малчид л төлсөн болохоос яг залуу малчид бол төлөөгүй. Тэгэхээр өмнө нь бас мөн 2012 онд бас тэтгэврийн даатгалын шимтгэлийг нөхөн төлөх тухай хуулийг бас хэрэгжүүлсэн байгаа. Энэ дээр ч гэсэн малчид маань бас бүрэн хамрагдаж чадаагүй байгаа. Тэгэхээр ингэж боломж 2, 3 удаа хууль батлаад байгаа хэдий ч малчид маань өнөөдөр хамрагдахгүй байна. Ийм учраас шууд ийм албан журам бол болох юм бол яг байнгын орлого олж чадахгүй. Зөвхөн улирлын чанартай орлого олдог энэ даатгуулагчдыг бол шууд албан журмаар сар болгон та нар шимтгэлээ төл гэдэг асуудлыг тавих юм бол өнөөдрийн хувьд бол цаг хугацааны хувьд бас болоогүй байна гэж үзээд ямар ч байсан 5 жил малчдын Нийгмийн даатгалын шимтгэлийн 50 хувийг төр хариуцаад, тэгээд 50 хувийг нь өөрөө хариуцсан явна. Гэхдээ хөдөлмөрийн хөлсний доод хэмжээний хамгийн доод талын хэмжээгээр бол шимтгэлийг нь 50 хувийг нь хариуцна. Хэрвээ малчин өөрөө хүсээд дээшээ өндрөөр бол төлнө гэвэл тэрийгээ

бол өөрөө 100 хувь хариуцаад явахаар бол хуульд зохицуулалт оруулаад явчихна.

Г.Занданшатар: Хассуурийн Ганхуяг гишүүн тодруулъя.

Х.Ганхуяг: Тэгээд ирээдүй өв сангаас яагаад мөнгө авах гээд байгаа гэдэг шалтгаанаа та өөрөө ингээд энэ хуульд оруулчхаад байгаа байхгүй юу. Малчдын 50 хувийг нь төлнө гээд. Тэр нийгмийн даатгалын сан гэдэг чинь хүн болгоны өөрийн төлж байгаа хуримтлуулж байгаа сан болохоос биш тэнд хэн нэгний өмнөөс өөр эх үүсвэрээр нийгмийн даатгалыг нь төлөөд явна гэсэн утгатай бол биш шүү дээ. Та халамж, тэтгэвэр гэдгээ ялгамаар байна шүү дээ. Яагаад талаараа дүүрэн малтай, мянгад малчны тэтгэврийг, ипотекийн зээлтэй, лизингтэй иргэд төлж байх ёстой юм. Татварын мөнгөөр төлж байх ёстой юм. Та юу яриад байгаа юм бэ. Наадхаа болимоор байна шүү дээ Булгантуяа сайд аа. Боль, боль. Энийгээ татаж авмаар байна.

Г.Занданшатар: Зочид танилцуулъя. Баянхонгор аймгийн Жаргалант сумын ерөнхий боловсролын сургуулийн 2003 оны төгсөгчид Улсын Их Хурлын үйл ажиллагаа, Төрийн ордонтой танилцаж байна. Тэгээд эх нутаг, төрөлх сургууль, ачит багш нараа эргэн дурсаж гэгээн дурсамжийн эргэн уулзах уулзалт хийж байгаа өдрийнх нь мэндчилгээг та бүхэнд дэвшүүлээд Улсын Их Хурлын гишүүдийн нэрийн өмнөөс сайн сайхныг хүсэн ерөөе, дурсамж дүүрэн сайхан өдрийг өнгөрүүлээрэй.

Улсын Их Хурлын гишүүн бол бүрэн эрхийнхээ хүрээнд асуулт асууж, санал дэвшүүлж болно. Тэгэхдээ дэгийн тухай явах ёстой. Тэгэхдээ байна шүү дээ, Ганхуяг гишүүн ээ, таны хэлж байгаа энэ агуулга байна шүү дээ нийгмийн даатгалын шимтгэлийн сан гэдэг маань шимтгэлээр санд мөнгө хуримтлуулаад, тэрийг өсгөж арвижуулаад тэгээд ирээдүйд ингээд төлж байгаа л хэлбэр

шүү дээ. Татвар төлөгчдийн мөнгөнөөс санхүүжүүлдэггүй гэж ярих юм бол 3,5 их наяд төгрөг, үндсэндээ улсын төсвийн татвар төлөгчдийн мөнгөөр ингээд санхүүжүүлээд, тэгээд яг ингээд сангийн үндсэн агуулга, зорилго, эв санааны зарчим, хуримтлалын сан болох нь битгий хэл ийм зарчимтай болчихоод, тэгээд хуримтлалын зарчимд орж байна гээд философи агуулга нь ихээхэн зөрчилтэй. Мэдээж манай ажлын хэсэг бол маш няхуур хандаж санал хураалт бол аягүй сайн ажилласан. Манай ажлын хэсэг сайн ажилласан. Яам ч гэсэн сайн ажилласан. Ойлгож байна. Тэгэхдээ энд улс төргүй болчихсон гэж хэлэх гээд байгаа юм. Тэгээд улс төрийн шалтгаан хамгийн гол юм нь байна шүү дээ менежмент нь сангийн орлого тал нь дандаа depreciation төгрөгийг depreciation болгоод энийг хадгалж үржүүлж байх ёстой юм чинь. 1990 оны 1000 төгрөгийн цалин авч байсан хүн 10 төгрөгийн нийгмийн даатгалын шимтгэл, 20 төгрөгийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлж байсан чинь одоо тэр үнэлгээгээр үнэлээд итгэлцүүр нь буруу л байгаад байгаа байхгүй юу. Тэгтэл сүүлийн 5 жил маш өндөр цалин нь одоо ингээд 40 жил ажилласан Долгорсүрэн гэдэг багш 593 мянган төгрөгийн тэтгэвэр авч байна. Тэгтэл 20 жил ажиллаад өндөр цалинтай байсан бол 1 сая 380 мянган төгрөгийн тэтгэвэр авч байгаа байхгүй юу. Тэрнээс доод албан тушаалын багш ч юм уу ажил хийж байсан хүн. Энэ нөгөө тэгш шударга, ёсны зарчим, эв санааны зарчим энэ тэр гэдэг үндсэн зарчим алдагдаад, тэгээд ингээд нэг янз янзын юм хөнгөлөөд нэмээд нөгөө халамжийн бодлого энэ тэртэй холилдоод төсвөөс ингээд татвар төлөгчдийн мөнгөөр санхүүждэг. Татвар төлөгчдийн мөнгө чинь шал өөр зорилготой мөнгө. Нийгмийн даатгалын сангийн шимтгэл чинь энд ирээдүйд мөнгөө авах гэж байгаа тэр тэтгэврийн сан нь үржиж байх ёстой. Энэ тэтгэврийн санг нь яаж орлогоо нэмэгдүүлэх юм гээд байгаа юм. Орлого нэмэх мэдээж бааз суурь

шимтгэл төлөгчдөө нэмэгдүүлэх эдийн засаг өсөх олон асуудалтай холбоотой. Гэхдээ тэр орж ирсэн мөнгөө хулгайд алддаггүй, банканд хийгээд алдчихдаггүй үржээд байдаг, өсөж байдаг, ядаж хүүгээрээ өсөж байдаг тийм систем хийхгүй бол энэ чинь дандаа ингээд сангаа хоосолчихоод яваад байсан. Тэгэхээр энэ үндсэн шаардлагатай их үндсэн философи реформ нь ингээд л. Тэгэхээр энэ бол бас Ганхуяг гишүүний хэлээд байгаа яг эдийн засгийн агуулга талаасаа энэ бас уг нь зөв байхгүй юу. Тэгээд л бид нар яах вэ, улс төр гээд л 5 жил болгоод л, 10 жил болгоод л. 5 жил байна шүү дээ 126 тэрбум болохгүй ээ, 10 дахин их болгоно гэж. Тэгээд мал аж ахуйн татварыг албан журмын болгох юм бол байнгын мөнгөн орлогогүй улсуудаас яаж авах вэ гээд л олон асуудал үүснэ л дээ. Яах вэ ингээд гишүүд асуулт асууж, хариулт авч дууслаа.

Үгүй ээ яах вэ, нэг асуудал нь татвар төлөгчдийн мөнгө байхгүй өөрөө ингээд санхүүжүүлээд явна гээд цөөхөн татвар хэлээд байгаа юм. Яг үнэндээ 4,1 их наядын нийт зарлагатай шүү дээ. Нийгмийн даатгалын сангийн олгож байгаа тэтгэвэр. Үүний 774 тэрбум төсвийн татаас байгаа юм. Татвар төлөгчдийн мөнгө байгаа юм. Ингээд гишүүд асуулт асууж, хариулт авч дууслаа.

Тэгэхдээ ерөнхийдөө дэвшил ахиц бол бий. Зүгээр энэ Пүрэвдорж гишүүний 5 жил болгодог бол тэгээд энэ саналыг ингээд дагаад явдаг бол өндөр тэтгэвэр авагчдад л илүү сайн үйлчилнэ. Нийт тэтгэвэр авагчдад нөлөөлөхгүй бөгөөд татвар төлөгчдийн нуруун дээрх ачааллыг нэмэгдүүлнэ. Дараа нь дээр нь хамгийн гол юм нь энэ итгэлцүүрийн асуудлыг л хаягдуулж байгаа юм. Итгэлцүүр л хамгийн чухал байгаа юм. Уг нь итгэлцүүрийг л зөв тогтоож чадвал тэтгэвэр нийт иргэдэд, нийт тэтгэвэр авагчдаа зөв нөлөөлөх ийм асуудал байгаа юм.

Одоо энэ Төв аймагт яг анхан шатад ажиллаж байгаа хүн бол яг хэлнэ. Итгэлцүүр чухал биз тийм ээ. Ингээд 2015 оны тэр тэтгэврийн шинэтгэлийн зарчим чинь нэмэгдүүлэхэд чиглэж байсан шүү дээ. 5, 7, 10 жил болгох гэж. 10 жил болгох юмыг л ингээд эргээд буцаж байгаа юм. Тэгээд яах вэ, 10 жилдээ гол биш. Итгэлцүүрийн л асуудал байгаа юм.

Чинзориг сайд л уг нь яг энийг яриад л байгаа юм. Одоо асуулт, хариулт дуусчихсан.

Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай хуулийн төслийн талаарх зарчмын зөрүүтэй саналын томъёоллоор санал хураалт явуулна. Ер нь Анужин гишүүнтэй ажлын хэсэг болон үг үсэг, найруулгыг бол их сайн ажилласан юм байна лээ. Энэ дээр бол боловсролын хуулийг бодох юм бол их чамбай ажилласан байгаа юм.

Нийгмийн бодлогын байнгын хороо дэмжсэн санал:

1.Монгол Улсын Засгийн газраас 2023 оны 01 дүгээр сарын 09-ний өдөр Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлсэн “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэврийн тухай” хууль /Шинэчилсэн найруулга/-ийн төслийг суурь болгож, Улсын Их Хурлын гишүүн Б.Пүрэвдорж нараас өргөн мэдүүлсэн “Нийгмийн даатгалын сангаас олгох тэтгэвэр, тэтгэмжийн тухай хуульд өөрчлөлт оруулах тухай” хуулийн төслийг нэгтгэн хэлэлцэх. Санал гаргасан: Улсын Их Хурлын гишүүн Пүрэв-Очирын Анужин, Жигжидийн Батжаргал, Сайнхүүгийн Ганбаатар, Тогмидын Доржханд, Бадарчийн Жаргалмаа, Цагаанхүүгийн Идэрбат, Цэндийн Мөнх-Оргил, Мөнхөөгийн Оюунчимэг, Цэндийн Сандаг-Очир, Батсүхийн Саранчимэг, Цэвэгдоржийн Туваан, Содномын Чинзориг /Цаашид “Ажлын хэсэг” гэх/. Санал хураалт. Санал хураалт хүчингүй

болсон. Ирц байхгүй болсон учраас энэ асуудлыг хойшлууллаа.

Хурал тасалсан гишүүдийг ирцэд бүртгэе. Ингэд явуулахгүй бол тэр л биз. Ингээд саяны асуудал хойшилсон учраас дараагийн асуудалд оръё.

16.29 цаг.